

Aftale mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om:

Fordeling af forskningsreserven (herunder provenu fra reform af førtidspension og fleksjob af juni 2012) i 2018

(31. oktober 2017)

Aftale om fordeling af forskningsreserven i 2018

Med denne aftale udmønter partierne 1.010 mio. kr. i 2018 til forskning og udvikling.

<i>Mio. kr. (2018-pl)</i>	2018
Forskningsreserve til udmøntning	1.010
1. Danmarks innovationsfond.....	360
1.1 Grønt vækst.....	90
1.2 Bedre sundhed	110
1.2.1 Heraf Et borgernært og teknologiunderstøttet sundhedsvæsen	30
1.2.2 Heraf Fertilitet og hormonforstyrrende stoffer	5
1.3 Nye teknologiske muligheder.....	160
2. Udviklings- og Demonstrationsprogrammer.....	270
2.1 Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP)	45
2.2 Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP)	200
2.3 Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP)/Internationalt Center for Økologisk Jordbrug og Fødevarer.....	25
3. Danmarks Frie Forskningsfond.....	205
3.1 Mennesker og samfund	65
3.1.1 Heraf Samfundsøkonomiske effekter af velfærdsinvesteringer	12
3.2 Sapere Aude og nationalt ERC-støtteprogram	50
3.3 Forskning i læring og uddannelseskvalitet.....	20
3.4 Forskning i tidlig indsats	20
3.5 Frie midler til Danmarks Frie Forskningsfond	50
4. ESS-fyrtårnsmiljø.....	35
5. Nye basisforskningsmidler til CBS, Aalborg Universitet og ITU.....	40
5.1 Copenhagen Business School (CBS).....	25
5.2 Aalborg Universitet	10
5.3 IT-Universitetet (ITU).....	5
6. Markedsmodningsfonden.....	31
7. Early Warning.....	4
8. Fonden for Entreprenørskab.....	25
9. Grundtvig Centeret.....	10
10. Eliteforsk.....	10
11. Internationalt forskningssamarbejde	12
12. EUopStart.....	6
13. Arktisk Universitet	3

Note: Heraf anvendes 1,5 pct. af midlerne til administration af initiativerne.

1. Danmarks Innovationsfond

Der afsættes 360 mio. kr. til forskning i regi af Danmarks Innovationsfond. Midlerne afsættes til forskning inden for områder, hvor forskningen kan bidrage til at løse samfundsudfordringer, og/eller hvor offentligt-privat samarbejde om strategisk og udfordringsdrevet forskning kan bidrage til at skabe flere forsknings-, udviklings- og innovationsaktive virksomheder – samtidig med, at de virksomheder, der allerede forsker, udvikler eller innoverer, skal øge deres investeringer.

FORSK2025 udgør grundlaget og rettesnoeren for Innovationsfondens udmøntning, og fordelingen inden for Danmarks Innovationsfond følger også hovedområderne i det nye FORSK2025. Danmarks Innovationsfond får således større frihed til at realisere innovativ, tværgående forskning inden for FORSK2025-hovedområderne. Forskningen skal herunder understøtte Danmarks position som digitalt foregangsland og dermed også bidrage til regeringens kommende digitale vækststrategi.

1.1 Grøn vækst

Der afsættes 90 mio. kr. til hovedområdet "*Grøn vækst*". Teknologiske og videnskabelige svar på store globale udfordringer skal bruges til at styrke dansk eksport, vækst og velfærd samt bidrage til at værne om vores fælles natur og miljø. En forskningsindsats skal bidrage til at udnytte det danske potentiale for at udvikle konkurrencedygtige miljø-, energi- og transportteknologier, der kan imødekomme fremtidens behov for energi og transport, mens belastning af vand, natur og klima reduceres. Forskningen skal samtidig bidrage til en resourceeffektiv og bæredygtig produktion af fødevarer og andre biologiske produkter, herunder marine ressourcer og udvikling af præcisionslandbrug. Forskningen skal endvidere ruste os til tilpasning til – og modvirkning af – klimaforandringer og inkludere arktisk forskning. Det skal bl.a. sikres, at der tilvejebringes tilstrækkelige virkemidler til opfyldelsen af Danmarks mål for reduktion af udledning af drivhusgasser fra den ikke-kvotebelagte sektor (herunder landbrug, transport og byggeri) under hensyn til produktionen og erhvervet. Herudover skal forskningen bidrage til den fortsatte udvikling af bæredygtigt kvalitetsbyggeri, fysisk infrastruktur og attraktive byer, der fremmer livskvalitet, og hvor det er attraktivt for virksomheder at placere deres aktiviteter. I udmøntningen skal der tages systemiske hensyn, således at der tænkes i både arbejdsdeling og samarbejde med aktører og programmer (ikke mindst EUDP, MUDP og GUDP), der understøtter andre dele af forsknings- og innovationsværdikæden.

1.2 Bedre sundhed

Der afsættes 110 mio. kr. til hovedområdet "*Bedre sundhed*". Sundhed er helt afgørende for det enkelte individs livskvalitet, og sundhedsområdet udgør en stor del af de offentlige udgifter. Herudover står medicinal- og medicoindustrien for en stor del af dansk eksport og velstandsskabelse. De fleste OECD-lande,

herunder Danmark, står overfor store udfordringer med aldrende befolkninger. Det resulterer bl.a. i en stigning i forekomsten af kroniske sygdomme, multisygdomme og demens/Alzheimers, hvilket skaber et stort pres på udgifterne til sundheds- og plejeområdet. Udviklingen skaber en betydelig dansk og international efterspørgsel efter forskning og ny viden, der medvirker til udvikling af nye løsninger til bedre og billigere forebyggelse, diagnostik, behandling og rehabilitering inden for såvel somatikken som psykiatrien og inden for området personlig medicin. Midlerne afsættes endvidere til forskning i bedre arbejdsmiljø. Det er væsentligt, at arbejdsmiljøindsatsen med forebyggelse, substitution, anvendelse af værnemidler, fastsættelse af grænseværdier etc. baseres på forskning.

1.2.1 Et borgernært og teknologiunderstøttet sundhedsvæsen

Der afsættes 30 mio. kr. til anvendelsesorienteret og praksisnær forskning i et borgernært og teknologiunderstøttet sundhedsvæsen. Forskningen skal bidrage til at udvikle og implementere teknologiske løsninger, som kan understøtte et velfungerende sundhedssystem og gøre den enkelte borger mere selvhjulpent og dermed styrke den enkeltes personlige frihed. Forskningen skal herunder give mulighed for at inddrage borgerne mere direkte i forebyggelse, behandling og rehabilitering gennem bl.a. nye teknologiske udviklinger. Endvidere skal forskningen understøtte en effektiv indretning af et sammenhængende sundhedsvæsen, hvor borgere og sundhedspersonale oplever gode forløb. Dette skal blandt andet bidrage til at styrke det forskningsmæssige udgangspunkt for undervisning på sundhedsuddannelserne og kompetenceudvikling i sundhedsvæsenet. Der lægges vægt på, at forskningen i relevant omfang sker i samarbejde mellem universiteter og andre uddannelsesinstitutioner.

1.2.2 Fertilitet og hormonforstyrrende stoffer

Der afsættes 5 mio. kr. til forskning i fertilitet og hormonforstyrrende stoffer.

1.3 Nye teknologiske muligheder

Der afsættes 160 mio. kr. til hovedområdet "*Nye teknologiske muligheder*", herunder ny energiteknologi. Teknologiuudviklingen forandrer vores samfund med stadig større hastighed, og der er stor grund til at forvente, at tempoet, hvormed nye teknologier fremover forandrer borgeres og virksomheders hverdag og vilkår, vil stige yderligere i fremtiden. Midlerne rettes mod forskning inden for bio- og life science, materialeudvikling, produktionsteknologi og –systemer, droneteknologi samt mod digitalisering og big data. Den teknologiske udvikling skaber enorme muligheder, men også nye risici, hvorfor forskningen også skal bidrage til at styrke cyber- og informationssikkerhed i Danmark. Midlerne skal endvidere understøtte etablering af fyrtårnsmiljøer omkring European Spallation Source (ESS), som beskrevet i FORSK2025 og ESS-strategien.

2. Udviklings- og demonstrationsprogrammer

2.1 Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP)

Der afsættes 45 mio. kr. til Det Miljøteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP). MUDP vil fortsat have fokus på at styrke Danmarks position i forhold til udviklingen af nye teknologier til miljø- og naturbeskyttelsesformål inden for områderne klimatilpasning og vand, ressourceeffektivitet og affald, støj og luftforurening samt kemikalier.

2.2 Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP)

Der afsættes 200 mio. kr. til Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP), der har til formål at støtte ny energiteknologi, som skaber vækst og arbejdspladser, at øge forsyningssikkerheden og at bidrage til at gøre Danmark uafhængig af fossil energi i 2050. Midler understøtter samtidig målet for energiforskning i Mission Innovation.

2.3 Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP)/Internationalt Center for Økologisk Jordbrug og Fødevarer (ICROFS)

Der afsættes 25 mio. kr. til økologiforskning med fokus på at forøge produktiviteten i økologierhvervet og dermed understøtte fortsat vækst i den danske økologisektor. Midlerne udmøntes igennem Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) og i samarbejde med Internationalt Center for Økologisk Jordbrug og Fødevarer (ICROFS).

3. Danmarks Frie Forskningsfond

3.1 Mennesker og samfund

Der afsættes 65 mio. kr. til hovedområdet "*Mennesker og samfund*". Den offentlige sektor løfter en bred vifte af væsentlige opgaver – eksempelvis uddannelse af børn og unge, støtte til socialt udsatte og omsorg for ældre. Der er væsentligt behov for viden, der understøtter den offentlige sektors muligheder for effektivt at skabe mere velfærd og bedre rammer for mennesker og samfund. Der er blandt andet behov for praksisnær forskning, der sigter på at styrke professionernes arbejde med bl.a. børn og unge på eksempelvis daginstitutionsområdet og i uddannelsessektoren. Der lægges vægt på, at forskningen sker i samarbejde med professionshøjskolerne. Der er endvidere behov for viden, der understøtter uddannelser, der ruste den danske befolkning til fremtiden og globaliseringens behov, understøtter sammenhængskraften i Danmark ved at hjælpe de borgere, der har de største udfordringer, til et meningsfuldt hverdagsliv og bidrager til udviklingen af en videnunderbygget, effektiv og digital offentlig sektor.

3.1.1 Samfundsøkonomiske effekter af velfærdsinvesteringer

Der er begrænset viden om samfundsøkonomiske effekter af offentlige udgifter, jf. De Økonomiske Råds rapport "Dansk Økonomi, forår 2017". Der afsættes 12

mio. kr. til forskning, der kan belyse samfundsøkonomiske og adfærdsmæssige effekter af offentlige velfærdsinvesteringer, herunder tidlig indsats, forebyggelse, bedre uddannelse og arbejdsmiljøindsats.

3.2 Sapere Aude og nationalt ERC-støtteprogram

Der afsættes 50 mio. kr. til at udvide forskertalentprogrammet Sapere Aude Forskningsleder og til at etablere et nationalt ERC-støtteprogram, heraf op til 10 mio. kr. til et nationalt ERC-støtteprogram. Dette skal bidrage til at styrke indsatsen for fremtidens topforskere. Udvidelsen af Sapere Aude Forskningsleder skal støtte særligt talentfulde yngre forskere, som er parate til at udvikle og styrke egne forskningsidéer og til at lede et forskningsprojekt med flere deltagere på højt internationalt niveau. Samtidig skal etableringen af et nationalt ERC-støtteprogram styrke talentfulde yngre forskeres muligheder for at få bevillinger fra ERC (European Research Council) til excellent og banebrydende forskning baseret på forskernes egne ideer inden for alle forskningsfelter.

3.3 Forskning i læring og uddannelseskvalitet

Der afsættes 20 mio. kr. i 2018 til strategisk og udfordringsdrevet forskning i læring og uddannelseskvalitet på de videregående uddannelser. Dette skal bidrage til forskningsbaseret viden, der kan understøtte læring, kvalitet og relevans i de videregående uddannelser. Der kan lægges vægt på forskningsprojekter, der sker i samarbejde mellem universiteter og professionshøjskoler.

3.4 Forskning i tidlig indsats

Der afsættes 20 mio. kr. i 2018 til forskning i tidlig indsats. Forskningen skal bl.a. bidrage til at dokumentere, hvilke former for tidligere indsatser, som virker over for dysfunktionelle og udsatte familie og børn, og som kan understøtte børns trivsel, udvikling og læring. Ny viden kan kvalificere prioriteringer, pædagogik og tidlige indsatser og derigennem understøtte, at alle børn får mulighed for at udfolde deres fulde potentiale. Der kan lægges vægt på forskningsprojekter, der sker i samarbejde mellem universiteter og professionshøjskoler.

3.5 Frie midler til Danmarks Frie Forskningsfond

Der afsættes 50 mio. kr. til fortsættelse af hovedaktiviteter i Danmarks Frie Forskningsfond med henblik på at støtte og fremme de mest originale idéer og initiativer i dansk forskning og at udvikle dansk forskning til højeste internationale niveau. Danmarks Frie Forskningsfond bidrager til at sikre excellence og nybrud i dansk forskning og støtter den nysgerrighedsdrevne og forskerinitierede forskning inden for grundforskning såvel som anvendelsesorienteret forskning. Danmarks Frie Forskningsfond spiller desuden en væsentlig rolle for hele forskningens fødekæde fra ph.d. til professor samt for internationaliseringen af dansk forskning.

4. ESS-fyrtånsmiljø

Der afsættes 35 mio. kr. i 2018 til etablering af ét internationalt førende forskningsmiljø i tilknytning til European Spallation Source (ESS-fyrtånsmiljø). ESS-fyrtånsmiljøet skal etableres på et dansk universitet og skal bidrage til kapacitetsopbygning i den danske forskningsverden med henblik på at de danske forskningsinstitutioner og dansk erhvervsliv kan realisere de store potentialer, der er knyttet til det danske medværtsskab af ESS.

5. Nye basisforskningsmidler til CBS, Aalborg Universitet og ITU

Der afsættes 40 mio. kr. i 2018 til nye basisforskningsmidler til Copenhagen Business School (CBS), Aalborg Universitet og IT-Universitetet, heraf 25 mio. kr. til CBS, 10 mio. kr. til Aalborg Universitet og 5 mio. kr. til IT-Universitetet.

6. Markedsmodningsfonden

Der afsættes 31 mio. kr. i 2018 til Markedsmodningsfonden, der støtter, at innovative små og mellemstore virksomheder hurtigere og nemmere kan komme på markedet. Konkret yder fonden tilskud til dels at teste om virksomhedens innovative løsning fungerer i et realistisk miljø hos potentielle kunder, dels til at foretage de nødvendige tilpasninger, så de kommercielle muligheder styrkes, og tiden til markedet nedbringes.

7. Early Warning

Der afsættes 4 mio. kr. i 2018 til at videreføre Early Warning. Early Warning er et offentligt forankret initiativ, hvor virksomheder i krise kan få gratis, uvildig og fortrolig vejledning af et hold rådgivere bestående af omkring 100 frivillige, erfarne erhvervsfolk tilknyttet Væksthusene. Hvert år hjælpes 4-600 virksomheder i krise til en turn-around eller til at lukke ned så tidligt, hurtigt og smertefrit som muligt.

8. Fonden for Entreprenørskab

Der afsættes 25 mio. kr. i 2018 til at videreføre Fonden for Entreprenørskab. Fonden for Entreprenørskab er en selvstændig erhvervsdrivende fond, der arbejder for at styrke innovation og entreprenørskab i uddannelserne.

De afsatte midler skal primært bruges til at udvikle og udbrede undervisningsmateriale i entreprenørskab til elever og studerende på grundskoler, ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. Desuden skal midlerne gå til efteruddannelse af lærere og undervisere, så det sikres, at de har de rette kompetencer til at undervise eleverne i entreprenørskab med den fornødne kvalitet. Endelig vil midlerne gå til forskning i, hvordan entreprenørskabsundervisning kan tilrettelægges, så den får den største effekt.

9. Grundtvig Centeret

Der afsættes 10 mio. kr. i 2018 til at videreføre Grundtvig Centerets arbejde. Grundtvig Centeret blev oprettet ved Aarhus Universitet med finanslovaftalen

for 2009 med henblik på at gøre Grundtvigs forfatterskab offentligt tilgængeligt via digitalisering og kommenterede udgaver. Samtidig er formålet at fremme det almene studie af Grundtvig og hans virkningshistorie gennem forskning, undervisning og formidling.

10. EliteForsk

Der afsættes 10 mio. kr. i 2018 til at videreføre EliteForsk-initiativet, som har til formål at synliggøre, styrke og pleje nogle af landets dygtigste og mest talentfulde unge forskere og bidrage til at styrke unge talenter interesse for en karriere som forsker. EliteForsk belønner og hædrer unge forskertalenter i Danmark ved en årlig begivenhed, hvor EliteForsk-priserne overrækkes. Der iværksættes også formidlende initiativer, der synliggør årets prismodtagere som rollemodeller for unge med interesse for forskning.

11. Internationalt forskningssamarbejde

Der afsættes 12 mio. kr. i 2018 til fortsat internationalisering af dansk forskning, så bevillingen til internationalt forskningssamarbejde udgør i alt 19 mio. kr. i 2018. Midlerne skal give danske videnmiljøer bedre rammer og incitamenter for samarbejde med strategisk udvalgte internationale partnere om forskning, uddannelse og innovation. Midlerne kan bl.a. anvendes til forsknings- og studieophold på udenlandske uddannelses- og forskningsinstitutioner, afholdelse af videnskabelige workshops, konferencer og andre netværksaktiviteter samt understøttelse af aktiviteter på de danske innovationscentre.

12. EUopSTART

Der afsættes 6 mio. kr. i 2018 til EUopSTART, således at bevillingen udgør i alt knap 21 mio. kr. i 2018. EUopSTART-ordningen understøtter danske virksomheders og videninstitutioners adgang til forskningsmidler fra bl.a. EU ved at medfinansiere potentielle danske deltagers forberedende arbejde rettet mod deltagelse i fælleseuropæiske og andre internationale forskningsprojekter mv. Konkret kan der ydes tilskud til udarbejdelse af Horizon 2020-ansøgninger, forhandling af tilskudsaftaler og andre længerevarende strategiske aktiviteter. I 2016 modtog ordningen i alt 382 ansøgninger fra danske forskere og virksomheder.

13. Arktisk Universitet

Der afsættes 3 mio. kr. i 2018 til Arktisk Universitet, som har til formål at styrke cirkumpolar mobilitet og faglige netværk for rigsfællesskabets arktiske uddannelses- og forskningsinstitutioner. Arktisk Universitet har været støttet med 3 mio. kr. årligt på finansloven siden 2010, og der opleves en stigende interesse for Arktisk Universitet fra de relevante institutioner i rigsfællesskabet, som har gavn af de aktiviteter, der understøttes gennem bevillingen. Midlerne anvendes til forsknings- og studiemobilitet, understøttelse af tværgående netværk, mindre projektbevillinger og driftsstøtte til sekretariatet hos Arktisk Universitet.

14. Enklere forskningsadministration

Aftalepartierne er enige om, at det er vigtigt, at administrationen af midler til offentlig forskning og udviklings- og demonstrationsprogrammer sker så enkelt og smidigt som muligt. Aftalepartierne noterer sig, at regeringen i foråret 2018 vil fremlægge konkrete forslag til forenkling.

15. Analyse af velfærdsteknologi

Aftalepartierne noterer sig, at Uddannelses- og Forskningsministeriet forud for forskningsreserveforhandlingerne for 2019 vil udarbejde en kortlægning og analyse af, hvordan forskningen kan understøtte en øget brug af velfærdsteknologi og vurdere teknologiens samspil med borgerne.